

Een hele week actie tegen TTIP

De week van 13 t/m 18 april was actieweek tegen het vrijhandelsverdrag TTIP, waarover de EU onderhandelt met de VS.

GEVOLGEN VOOR LANDBOUW

De NAV heeft op 15 april meegewerkt aan een debat over de gevolgen van TTIP voor de landbouw in Nederland. Er waren ongeveer 150 mensen aanwezig. Aan het debat werkten ook de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) en Dutch Dairymen Board (DBB), de Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV) en de Vakgroep Pluimvee van LTO mee. Allereerst vertelde Roel Jongeneel van de WUR wat volgens het LEI-rapport de gevolgen van TTIP zijn voor de landbouw. Voor vooral de melkveehouderijsector zou het vrijhandelsverdrag positief kunnen uitpakken en voor de intensieve veehouderij verwacht het LEI negatieve gevolgen. De positieve gevolgen voor de melkveehouderij werden door Sieta van Keimpema die sprak namens NMV/DBB ernstig in twijfel getrokken. Als het goed is voor de agribusiness, hoeven de gevolgen voor de boer niet positief te zijn. Doorgaans levert verdergaande libera-

lisering vooral concurrentie op de bulkmarkt en een 'race to the bottom' op wat de prijzen betreft. Maar ook Ingrid Jansen (NVV) en Bart Janssen (Vakgroep Pluimvee LTO) verwachten voor hun sector zeer nadelige gevolgen van TTIP. Een element van TTIP is dat de EU en de VS elkaars standaarden erkennen. En voor bijvoorbeeld dierenwelzijn en milieu kent de VS duidelijk lagere standaarden. De mogelijkheid om heffingen op invoer te leggen kan de eigen landbouw beschermen tegen importproducten, die met lagere standaarden zijn geproduceerd. Wanneer die tarieven worden afgebroken dan wordt de Europese landbouw geconfronteerd met een wel heel ongelijk speelveld. De NAV heeft haar visie gepresenteerd, dat in een volledig vrije markt een boer nooit structureel kostendekkende prijzen voor zijn producten zal krijgen. En verder dat we in de EU wel heel goed moeten nadenken of we wel een dergelijk veelomvattend handelsverdrag willen en dat voedsel en voedselproductie daar zeker geen onderdeel van moeten uitmaken. De algemene conclusie was, dat TTIP grote risico's voor voedselproductie, voedselveiligheid en voedselzekerheid inhoudt.

ANDERE ACTIES

Op 17 april is in Amsterdam een debat gehouden over de gevolgen van TTIP voor de werkgelegenheid in de EU, met de Amerikaanse econoom Capaldo. Er waren meer dan 400 bezoekers aanwezig. De Europese Commissie heeft onderzoeken laten uitvoeren, waarin de gevolgen van TTIP voor de werkgelegenheid zeer positief uitvallen. Capaldo kwam in zijn onderzoek tot totaal andere conclusies: als gevolg van TTIP kunnen in de EU wel 600.000 mensen hun baan verliezen en in de VS zouden er 500.000 banen bij kunnen komen. Dit is ook de reden dat in het Europees Parlement en in de parlementen van de lidstaten meer weerstand tegen TTIP begint te komen.

Op 17 april was er een lobbytour door Brussel van mensen die zich zorgen maken om TTIP, waar ook Via Campesina bij betrokken was en op 18 april waren er in Brussel demonstraties van tegenstanders van TTIP waar duizenden mensen aan hebben deelgenomen.

Al met al is er eindelijk meer maatschappelijke discussie over TTIP en meer oog voor de problemen waar onder andere de NAV al langer voor waarschuwt.

NAV

Bodemverdichting een gewichtige zaak

De bodem staat al een tijdje prominent in de belangstelling van akkerbouwers. De belangrijkste productiefactor op het akkerbouwbedrijf verdient die aandacht ook en er valt nog steeds veel te verbeteren. Ook de veehouderij krijgt door het gebruik van de kringloopwijzer en het belang van een hoge drogestofproductie voor mais en gras de bodem in het vizier.

RISICO'S VERDICHTING

Tot nu toe is de focus vooral gericht op voldoende mineraalvoorziening bij een steeds krappere mestbeleid. Daarnaast nemen de zorgen voor voldoende aanvoer van organische stof ook toe. Wat onderbelicht blijft is de invloed van het steeds groter en zwaarder wordende machinepark op de risico's van bodemverdichting.

De laatste jaren neemt de oogst- en transportcapaciteit fors toe om de schaalvergroting en de oogstrisico's voor te blijven. Wiellasten van meer dan 8 ton zijn geen uitzonderingen meer; terwijl hier en daar in de praktijk een wiellast van meer dan 4,5 ton onder vochtige omstandigheden maximaal zou moeten zijn met de juiste banden en bandenspanning. De agrarische sector probeert dit op te lossen door bredere en soepelere banden te monteren met een lagere spanning. Hier zijn echter grenzen aan. Vaak wordt er dan weer meer tonnage meegesleept en moet er ook nog over de weg gereden worden. Een ander alternatief zijn rupsen. Maar ook hier zijn alle deskundigen het niet eens over de meerwaarde voor vermindering van bodemverdichting. De meest zichtbare verdichtingen zijn vaak te vinden op de wendakkers. Zichtbare verdichtingen leiden al snel tot verliezen van meer

dan 20%. Maar een egaal verdichte bodem laat de verschillen niet zien. Meestal uit zich dit in het toenemen van trekkracht bij een diepe bewerking of het steeds slechter verwerken van overvloedige neerslag naar de drainage. Op dit moment ontbreekt het vaak nog aan simpele apparatuur om de verdichtingen op perceelsniveau goed in kaart te brengen. Daarnaast is er ook niet een eensluidende oplossing om de verdichtingen op te heffen. Loswoelen onder droge omstandigheden in combinatie met een diepwortelend gewas is de meest gehoorde. Maar hoe lang blijft zo'n opheffing van een verdichting in stand, als er met te zwaar materiaal gewerkt blijft worden.

HANDIGE TOOL

Op dit moment is er een tool beschikbaar om het risico van bodemverdichting in kaart

lees verder op pagina 2

Het oude Europese continent verkeert in een tijdperk van verwarring. De groei van de welvaart stagneert, maar werkt wel als een magneet op de kansarmen uit de omliggende Afrikaanse en Aziatische landen. Daarnaast woeden er gecompliceerde (burger)oorlogen, waardoor er weer meer mensen op drift raken die onderdak zoeken naar het voor hun veilige en rijke Europa. Deze toevlucht levert natuurlijk de onverkwikkelijke taferelen op die onze media beheersen. Tegelijkertijd slaagt Europa er maar niet in een duidelijke visie te formuleren. Bijvoorbeeld op de stagnatie van de bevolkingsgroei, de energiepolitiek, de stabiliteit van de euro, maar ook de strategische positie van onze voedselproductie. Van politici mogen we best meer vragen dan op korte termijn de vol-

gende verkiezingsronde te overleven.

Deze verwarring is ook van invloed op ons landbouwbeleid. De Europese landbouwproductie wordt meer en meer langs de meetlat van duurzaamheid en milieu gelegd, terwijl dat bij handelsverdragen en import niet altijd even duidelijk naar voren komt. In het actuele veehouderijdebat komt dat naar voren bij de kwestie van een productieplafond in plaats van aan te koersen op een verantwoordde kringloop. De keuze van de NAV is er een die aanstuurt op het regionale evenwicht tussen voedsel/voerproductie en de retourstroom van de benodigde meststoffen. Ook deze aspecten zijn van belang voor eerlijke handelsverdragen.

Tenslotte heerst er verwarring op de belangrijkste agrarische markten. Ondanks dat het graanverbruik op een record afstevent, is de prijsontwikkeling dalend en voor het overgrote deel van de productiegebieden onder de kostprijs. Ook de markten lijden dus onder het korte termijn denken van het toevallige sentiment van weersinvloeden en een tijdelijke voorraadgroei; ook al kun je een voorraadprognose voor de EU per 30 juni 2015 van 9 weken verbruik niet hoog noemen... Voor de aardappelmarkt wordt het spannend of het areaal zich voldoende aanpast aan de huidige overproductie: immers het uitgangspunt van onze lijfspreuk 'Genoeg is Beter' blijft van het hoogste belang voor marktevenwicht.

Teun de Jong

Agroecologie bijeenkomst in België

De NAV is deelnemer in het Europese Grundtvig project. Het doel is om via internationale bijeenkomsten kennis uit te wisselen over agroecologie en die kennis in eigen land verder uit te dragen. Agroecologie betekent telen met zo min mogelijk input en met zo veel mogelijk oog voor maatschappij en milieu.

LAATSTE BIJEENKOMST

In maart is de vierde en laatste bijeenkomst geweest in de Belgische Ardennen, waarbij opleiding en scholing in de agroecologie centraal stonden, met deelnemers uit veel Europese landen. Namens de NAV waren Hanny van Geel, Marijn Vermeulen, Sandra van Kampen, Martin de Ruiter en Keimpe van der Heide er bij. In de discussies over hoe de scholing in de diverse landen georganiseerd is en of de deelnemende organisaties daar zelf ook een rol in moeten of willen spelen, werd wel duidelijk dat het in ieder land weer anders in elkaar zit. De boerenorganisaties uit de zuidelijke landen zijn vaak meer sociale bewegingen en in de noordelijke landen meer belangenbehartigers. Zo spelen in Spanje de boerenorganisaties ook heel duidelijk een rol in de opleiding van boeren, omdat ze vinden dat de reguliere opleidingen te kort schieten, vooral in de 'naschoolse fase' voor mensen die zonder landbouwonderwijs een landbouwbedrijf willen beginnen. Onze indruk is dat in Nederland niet de bijscholing op latere leeftijd het struikelblok vormt, maar vooral de toegang tot land voor mensen die niet uit 'boerenfamilies' komen. Dat is overal wel lastig, maar

in Noordwest-Europa maken de zeer hoge grondprijzen en pachten het extra lastig. Er zijn ook bedrijven bezocht, waaronder drie van jonge boerinnen. De eerste was bezig het biologische melkgeitenbedrijf van haar vader over te nemen, een soort 'leer-werk-bedrijf' voor zijinstromers. Alexandra, de boerin van het tweede bedrijf, was daar opgeleid. Als werkloze lerares probeerde ze van de grond af een eigen biologisch melkgeitenbedrijf op te bouwen met zo min mogelijk input van buiten en de producten op lokale markten af te zetten. Op de laatste avond bleek Alexandra nog meer kwaliteiten te hebben: met twee collega's zong ze boerenstrijdlieiders. Het derde bedrijf had mestkalveren, -kippen en konijnen. De bedoeling was om op termijn de dieren zelf te slachten en het vlees in de eigen boerderijwinkel te verkopen. In de Ardennen is het ook lastig om aan grond te komen vooral doordat mensen die een stukje grond zoeken voor hun paard, de prijzen erg opdrijven. Op de laatste dag is nog een biologisch melkveebedrijf met 150 melkkoeien bezocht en een zorgtuinderij. Alle bedrijven hadden een rol in de ontwikkeling van en het uitdragen van agroecologische landbouwmethoden.

EXCURSIE OP 10 JUNI

Als afsluiting van dit project wil de NAV nog d.m.v. een excursie aandacht besteden aan korte ketens en zo de hierin geïnteresseerde boer en burger met elkaar in contact brengen. Daarvoor wordt een excursie voorbereid in Zuidwest-Nederland. Deze zal plaatsvinden op 10 juni van 10 tot 17 uur. De excursie begint met een bezoek aan de Markthallen Rotterdam.

Daarna volgt een bezoek aan voedselcollectief Rechtstreek in de Fenix Food Factory in Rotterdam. Per bus vertrekken we vervolgens naar Strijen voor een bezoek aan Boerderij Landzicht waar we een rondleiding krijgen. Vervolgens wordt nog een boerenbedrijf bezocht waarna we terugkeren naar Rotterdam. Het belangrijkste doel is dat er tussen boer en burger een dialoog ontstaat hoe we onze voedselproductie willen inrichten. De prijs zal maximaal €10,- per persoon bedragen voor de catering. Opgeven voor deze excursie kan tot 3 juni bij het NAV-kantoor via email (info@nav.nl) of telefonisch (0168-329130). NAV

vervolg van pagina 1

Bodemverdichting een gewichtige zaak

te brengen, te vinden op de website www.terrano.dk. Deze tool is ontwikkeld door drie Europese universiteiten en er is ook een Nederlandstalige versie. Met deze tool kun je de machines, grondsoort en omstandigheden van de bodemvochtigheid invoeren en krijg je inzicht wanneer en op welke diepte je risico's loopt op bodemverdichting. Voor de meesten, die ermee gewerkt hebben, is het een eye-opener. Je wordt je dan pas goed bewust van de risico's op bodemverdichting.

Bodemvruchtbaarheid verdient de komende jaren nog voldoende aandacht. De invloed van machines mag niet onderschat worden. Het is de vraag of wij met de huidige ontwikkeling niet te ver doorgesloten zijn met het op de proef stellen van het draagvermogen van onze dierbare grond. NAV

‘Goed plannen en het maximale eruit halen’

Elke maand laten we onder de titel ‘NAV-er in beeld’ een NAV-lid aan het woord. Deze keer Ard van der Spek, akkerbouwer op Goeree-Overflakkee (Zuid-Holland), sinds kort lid van de NAV-werkgroep Gewasbescherming. Goed plannen en het maximale eruit halen is zijn strategie.

Ard van der Spek (35) woont met zijn vrouw Joke en hun twee dochters Marit (7) en Thalien (5) in Dirksland. Vanaf 1998 is hij daar met zijn ouders gaan boeren, omdat er in zijn vorige woonplaats Zevenhuizen plaats moest worden gemaakt voor waterberging, natuur en recreatie. In 2004 is hij er zelf gaan wonen. ‘Na de hogere landbouwschool ben ik een aantal jaar werkzaam geweest bij een mechanisatiebedrijf en langzamerhand volledig thuis aan de slag gegaan’.

HET BEDRIJF

‘Het is een gangbaar akkerbouwbedrijf (VOF en BV) met een bouwplan van gemiddeld 1 op 3,5 en tussen de 15% en 50% afslibbare grond. Het bouwplan bestaat dit jaar uit 10 hectare pootaardappelen, 30 hectare vroege consumptieaardappelen, 20 hectare late consumptieaardappelen op contract, 45 hectare plantuien, 12 hectare luzerne voor de drogerij (telt mee voor de vergroening) en 75 hectare tarwe. Verder ruil ik land met een tulpenboer uit de buurt. De mechanisatie op het bedrijf is in het voorjaar in eigen beheer en in de herfst in samenwerking met een collega.’

VROEG, VLAK EN DROOG

‘Sinds mijn vader is overleden werk ik alleen. In drukke periodes, vooral tussen 1 juli en 1 oktober, vraag ik ZZP’ers. Dit jaar zijn we ook leerbedrijf geworden en is er twee dagen in de week een stagiaire van het MBO uit Middelharnis. Mijn streven is om voor oktober de producten van het land te hebben en 1 november wil ik klaar zijn met ploegen en wintertarwe zaaien. Ik hanteer het principe VVD (Vroeg, Vlak en onder zo Droog mogelijke omstandigheden). Ik ben bewust een gangbare akkerbouwer en peins er niet over om biologisch te gaan telen. Nu wordt er gesproken over ‘groene gewasbescherming’. Ik heb er een keer mee gewerkt voor aaltjesbestrijding, maar dat was geen goede ervaring. Ik ben wel benieuwd wat we van deze groene gewasbescherming nog kunnen verwachten.’

PRODUCT VERMARKTEN

‘Mijn keuzes voor gewassen en de afzet stem ik zo goed mogelijk af op de vraag. Telen waarbij je maar moet kijken op het eind van de rit of er afzet voor is, is niet mijn manier van werken. Om producten op te slaan heb ik voldoende capaciteit, maar het liefst doe ik even drogen en dan verkopen en afleveren. Door vroege en late aardappelen te zetten spreid ik de oogst en het afleveren van product. Dat geldt ook voor de plantuien waarbij de markt aan het begin van het seizoen vaak goed is. Zo is er ook een goede spreiding van het werk. Ook het oogstrisico probeer ik zo te verkleinen, begin september zit het grootste gedeelte van de oogst erop. Gezien de problemen met de pootgoedteelt in deze streek door enkele ringrotgevallen, vooral door ziek pootgoed vanuit andere delen van het land, was ik er enkele jaren mee gestopt. Dit jaar ben ik er weer mee begonnen. Ik teel pootgoed voor de markt en voor eigen gebruik. Een leuke teelt, vooral het selecteren en sorteren.’

HET MAXIMALE

‘Dure grond daar moet het maximale vanaf komen, kennis is daarbij van groot belang. Ik zit daarom in twee studieclubs. De ene is gericht op de perfectionering van de teelt en bewaring van aardappelen. We doen verschillende proeven in de praktijk om zo de opbrengst van de aardappelen te maximaliseren. De andere is een algemene akkerbouwstudieclub. De kennis die ik bij deze clubs opdoe is direct toepasbaar op het eigen bedrijf.’

JONGE BOEREN

‘In dit gebied zijn opvallend veel jonge enthousiaste boeren die het bedrijf willen overnemen en vergroten, met als gevolg dat het dringen is en de grondprijzen zijn opgelopen tot € 100.000,-. In mijn omgeving is er nu een bedrijf te koop, maar hoge grondprijzen en jonge boeren...hoe komen ze tot elkaar?’

Nu is hier zoet water om te beregenen. Binnenkort gaan de Haringylietsluizen op een kier, zodat er zout water kan instromen. Het is wel spannend of hier dan zoet water beschikbaar blijft in droge perioden.

Ard en Joke van der Spek met hun dochters Marit en Thalien

Bij te hoge zoutconcentraties betekent het dat beregenen eigenlijk niet meer kan. Dit zal dan grote gevolgen hebben voor de keuze van de gewassen.’

BELANGENBEHARTIGING

‘Voor mij is vooral positief aan de NAV dat er enkel voor het akkerbouwbelang wordt gestreden, bij politici en beleidsmedewerkers. Zij zijn degenen die beslissingen nemen, dus lobbyen, bijpraten en netwerken met hen is blijvend nodig. Daarnaast is belangrijk om de akkerbouwvisie, zoals nu over bijvoorbeeld TTIP, onder de aandacht te krijgen én te houden door artikelen te plaatsen in (landelijke) dagbladen, zodat ook burgers geïnformeerd worden. Jonge akkerbouwers zouden zich moeten aansluiten om de NAV te versterken. Belangenbehartiging kost veel tijd, maar als we allemaal een steentje bijdragen blijven eerlijke markten en werkbare regels voor gewasbescherming en bemesting behouden voor de akkerbouw.’

TOT SLOT

‘Naast mijn werk heb ik weinig hobby’s, een potje zaalvoetbal vind ik wel heel leuk. De meeste aandacht gaat uit naar mijn gezin en bedrijf. Op vakantie gaan, liever niet te lang. Een keer weggaan, kan natuurlijk wel’, aldus Ard van der Spek die zich in Dirksland prima thuis voelt en er met veel plezier zijn beroep als boer uitoefent. **NAV**

Gecombineerde Opgave

Vanwege de late besluitvorming over de nieuwe regels heeft RVO aangekondigd dat de Gecombineerde Opgave dit jaar tot

15 juni mag worden ingediend in plaats van tot 15 mei.

Uitbreiding PotatoPol

PotatoPol heeft in overleg met NAV en LTO haar verzekeringspakket voor het teeltseizoen 2015 uitgebreid met twee nieuwe elementen:

- Pootardappel-telers (NAK én TBM) kunnen nu vrijwillig hun pootardappelkisten verzekeren tegen het risico dat deze kisten mogelijk in contact zijn geweest met ringrotbacteriën. PotatoPol wil hiermee stimuleren dat pootardappel-telers hun pootardappelkisten vernietigen nadat de NVWA een ringrotbesmetting op hun bedrijf heeft vastgesteld.

- Daarnaast is voor NAK-pootardappel-telers het basis eigen risico voor schade door ringrot verlaagd van 10% naar 7,5% mits deze bedrijven zich hebben aangemeld bij de NAK voor certificering in het kader van het Hygiëneprotocol Ringrot. Met deze aanpassing beoogt PotatoPol een positieve stimulering voor certificering voor het Hygiëneprotocol Ringrot.

Alle akkerbouwers krijgen informatie over de nieuwe mogelijkheden per post thuisgestuurd.

Leergang Voedseltransitie

De NAV werkt mee aan een leergang over voedseltransitie, tussen 9 juni en 13 oktober, georganiseerd door Sandra van Kampen en de Transition Academy (Erasmus Universiteit). In vijf dagen reizen de deelnemers door Nederland langs markthallen, tuinbouwkassen, voedselcollectieven en varkenshouderijen om kennis te maken met de recente stand van zaken in de transitie naar gezond en duurzaam voedsel en met vernieuwende ondernemers. Met medewerking van Keimpe van der Heide (NAV),

Olaf van Kooten (WUR/Inholland), Jan-Willem van der Schans (WUR), Flor Avelin (DRIFT/TAC), Han Swinkels (HAS), Ben van Ommen (TNO), Sandra van Kampen (voorheen Urgenda), De Vegetarische Slager, Alpro Soja, Rechtstreeks, Looije Tomaten en vele, vele anderen. Kijk voor meer informatie en inschrijving op <http://transitionacademy.nl/nl/course/masterclass-voedseltransitie> of bel 06-47096720.

En wat deed de NAV nog meer in april?

- De NAV heeft haar leden in Noord-Holland Noord gewezen op de geplande uitbreiding van het leidingennet en in contact gebracht met iemand die ook namens de NAV een zienswijze hierop heeft ingediend bij de provincie. Doel daarvan is om een betere vergoedingsregeling te bewerkstelligen dan LTO nu heeft getroffen voor haar leden.

- De NAV-werkgroep Suiker heeft een standpunt naar buiten gebracht over het einde van het suikerquotum.

- De NAV heeft zich niet neergelegd bij een eerder antwoord van staatssecretaris Dijkzema over de straffen op overtredingen van teeltverordeningen en een nieuwe brief gestuurd over dit onderwerp. Het debat hierover in de Tweede Kamer is op 26 mei.

- NAV-bestuurslid Keimpe van der Heide heeft een (zeer goed ontvangen) interview gegeven aan het landelijk dagblad Trouw over TTIP.

- De NAV heeft deelgenomen aan een debat met onder meer de FNV, georganiseerd door de Boerengroep van de WUR, over de gevolgen van lage prijzen voor arbeidsomstandigheden en inkomens van boeren en hun werknemers.

- NAV en LTO hebben gezamenlijk voorstellen ingediend bij staatssecretaris Dijkzema voor equivalente maatregelen bemesting.

- Een aantal van de door NAV samen met anderen ingediende punten zijn opgenomen in het bijgestelde natuurbeheerplan van de Provincie Zuid-Holland.

Voordelig kennismaken met de NAV!

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV? Word dan nu lid. Dat is nu heel aantrekkelijk: tot 1 januari 2016 betaalt u € 100,-. Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: tot 1 januari 2016 is de contributie slechts € 100,-. De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengstprijzen, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek. Lid worden kan via het inschrijfformulier. Dit kunt u vinden op www.nav.nl of pak de telefoon (0168 - 329 130).

Contactpersonen

Voorzitter
Teun de Jong
0518 - 400 081

Regio Noord
Ytzen Pieter van der Werff
06 - 20 40 42 66

Regio Noordoost
Berend Jansema
0599 - 326 308

Regio Flevoland
Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland
Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuidwest
Kees van Dijk
0167 - 502 211

Regio Zuid
Kees van Dijk
0167 - 502 211

Nederlandse Akkerbouw Vakbond
Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek

tel : 0168 - 329 130
fax : 0168 - 328 735
e-mail : info@nav.nl
website : www.nav.nl
twitter : @NAV_AkkerBouwer

ederlandse
kkerbouw
akbond
